

Delårsöversikt

Januari – mars 2016

Folksam

2016

Folksam

Vi gasar och bromsar

Folksam med dotterföretag inledde 2016 stabilt och enligt plan. Sakförsäkringsverksamheten uppvisar god premietillväxt. Den enorma tillväxt som tidigare präglade vår livförsäkringsverksamhet dämpas sedan vi införde restriktioner i vår traditionella livförsäkring. Engångspremierna till den traditionella livförsäkringen fortsätter att minska och ger därför lägre premieintäkter jämfört med föregående år. KPA Pension har under den gångna perioden tagit emot förra årets avtalade premier och har en tillväxt på omkring fem procent.

2016 började samtidigt med börsturbulens, som har påverkat avkastningen såväl för Folksam med dotterföretag som branschaktörerna i övrigt. Tillsammans med det fortsatt låga ränteläget ligger avkastningen för perioden runt nollstrecket för våra företag. Samtidigt är återbäringsräntan för Folksam Livs kunder fortfarande relativt hög på sex procent för "gammalt kapital" och tre procent för "nytt kapital".

Vår övergång till Solvens 2-regelverket har hittills varit framgångsrik, men kräver även fortsättningsvis arbete för att vi ska effektivisera och utveckla rutinerna. I grunden innebär den här förändringen att vi idag är ett mer modernt finansiellt företag jämfört med före årsskiftet. I moderniseringens tecken pågår också våra andra utvecklingsprojekt. Vi lägger nu en miljard kronor per år i utveckling. För att säkra hem effekterna har vi prioriterat vissa av dessa satsningar framför andra. Såväl för att mäta med och hålla kostnaderna som för att varje projekt verkligen ska börja leverera nytta till förmån för kunderna. Ett steg i linje med vårt utvecklingsarbete är nya folksam.se. Nästa steg i det arbetet blir att fortsätta utveckla kunddialogen genom digitala kanaler.

Ett annat projekt jag är särskilt stolt över är vårt arbete med Folksam Saks barnförsäkringserbjudande. 2014 låg produkten på en delad femte plats i Konsumenternas Försäkringsbyrås jämförelse av barnförsäkringar. Vi såg att vår omvärld förändrades och kunderna efterfrågade mer. Men vi visste också att vår uppgift är att ge trygghet, att barn är det viktigaste vi har och att vi har sagt att vi ska vara bland topp tre i oberoende mätningar av det här slaget. Vi satte därför igång

ett intensivt utvecklingsarbete. I början på det här året lanserade vi en förbättrad barnförsäkring och i samma veva intog vi förstaplatsen i Konsumenternas Försäkringsbyrås nya jämförelse. Men det gäller att komma ihåg att den här typen av rankingar är färskvara och vårt mål är att även framöver vara i topp.

Så ska vi på Folksam med dotterföretag arbeta för att ge kunderna trygghet i en hållbar värld. Precis som vår vision förespråkar.

Jens Henriksson

Vd och koncernchef

Folksam är kundägt och omfattar de två moderföretagen Folksam Liv och Folksam Sak med dotterföretag. Folksam innefattar moderföretagen och samtliga dotterföretag med de justeringar som framgår av fotnoterna under respektive resultattabell. I den här delårsöversikten redovisar vi koncernen Folksam Sak, moderföretaget Folksam Liv och KPA Pension.

Väsentliga händelser under perioden

- Folksams individuella barnförsäkring tar förstaplatsen i Konsumenternas Försäkringsbyrås jämförelse av barnförsäkringar. Resultatet följer av att Folksam vid årsskiftet lanserade en mer omfattande barnförsäkring med högre ersättningsnivåer jämfört med tidigare. På samma sätt tog Folksams grupp barnförsäkring förstaplatsen bland grupp försäkringarna.
- KPA Pension anpassar den garanterade räntenivån för premiebestämd traditionell försäkring från 1,5 procent till 0,75 procent från och med den 1 januari 2016.
- För att få en mer hållbar prisutveckling av veterinärvård inleder Folksam samarbete med Distriktsveterinärerna.
- Delar i samarbetet är att ta fram en riktpislista för ett antal diagnoser och sänkt grundsjälvrisk med 300 kronor för kunden som väljer Distriktsveterinärerna.
- Folksam Liv sänker från och med den första februari 2016 återbäringsräntorna på den traditionella livförsäkringen från 8,0 till 6,0 procent på "gammalt kapital" och från 4,0 till 3,0 procent på "nytt kapital".
- Totalt delar omkring 150 kommuner och kommunala företag som hos KPA Pension har tecknat förmånsbestämda pensionsförsäkringar med överskottsfond på uppemot 600 miljoner kronor.

Väsentliga händelser efter periodens utgång

- KPA Pension blev för femte året i rad det mest hållbara varumärket både i pensions- och i hela finansbranschen, enligt Sustainable Brand Index stora undersökning om hållbara varumärken i Sverige.
- Folksam säljer sin andel på 20 procent i den oberoende fondurvalsexperten Indecap Holding AB till Sparbankerna.
- Folksam inför krav på branschlicens för försäkringsförmedlare för att få förmedla Folksams erbjudande. Nya förmedlare ska uppvisa giltig licens från och med 1 september 2016 och förmedlare som Folksam redan samarbetar med ska uppvisa giltig licens före 31 december 2016.
- Folksam tar bort up front-ersättningen som ett steg mot kommande regleringar. Förändringen träder i kraft i och med det nya ersättningsavtalet som börjar gälla från och med den 1 september 2016.

Översikt: Nyckeltal

Folksam	Jan-Mar 2016	Jan-Mar 2015	2015	2014
Folksam kundindex (FKI), %	77	79	78	79
Premier, Mkr ¹	21 322	22 166	50 469	47 501
varav, Folksam Sak ²	3 454	3 265	13 395	12 925
varav, Folksam Liv ²	17 869	18 901	37 074	34 576
Förvalt kapital, Mkr ^{3,4}	376 984	381 936	368 454	350 170
Fondförsäkringstillgångar, Mkr ^{3,5}	109 471	114 639	111 144	99 525
Antal heltidstjänster ⁶	3 704	3 676	3 706	3 563

¹ Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring, inklusive de ej konsoliderade försäkringsföretagen.

² Avser total summering av premier per bolag med respektive dotterföretag, inklusive de ej konsoliderade försäkringsföretagen.

³ Avser vid periodens slut.

⁴ Tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för bolagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterföretag.

⁵ Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

⁶ Baseras på antalet arbetade timmar under perioden.

Folksam första kvartalet

Marknadsutveckling

Försäkrings- och pensionssparandebanschen verkar på en marknad under stor omvandling. Den ekonomiska osäkerheten i världen bidrar, samtidigt som nya regelverk ställer stora krav på omställning av verksamheter. Sedan årsskiftet verkar branschen under Solvens 2 (försäkringsrörelselag). Bolag som bedriver tjänstepensionsverksamhet kan däremot följa övergångsregler från och med 2016, istället för Solvens 2, i väntan på eventuell ny reglering för tjänstepensionsföretag.

Folksam fortsätter sin stabila utveckling på marknaden. Enligt premiesiffror från Svensk Försäkring för fjärde kvartalet 2015 är vi fortsatt marknadsledare inom livförsäkring och tredje störst på skadeförsäkringsmarknaden.

Vi tappar något inom motorförsäkringar, men det uppvägs av övriga försäkringsgrenar där vi ökar eller behåller våra marknadsandelar. Särskilt kraftigt fortsätter tillväxten att vara inom sjuk- och olycksfall. Enligt siffror från Svensk Försäkring är Folksams marknadsandel på sakförsäkringsmarknaden oförändrad jämfört med föregående år på 16,3 procent.

Inom livförsäkring minskar vår marknadsandel till 16,6 procent för inbetalda premier för både gamla och nya försäkringar. Det är en önskvärd utveckling som följer av de ändringar vi genomfört i den traditionella livförsäkringen för att minska engångsinsättningar som enbart vill ta del av vår goda återbäring.

Det låga ränteläget medför att avkastningen i branschen fortsätter att gå ner.

Folksam med dotterföretag

Folksam fortsätter att utvecklas enligt plan både inom livförsäkring och sakförsäkring. Den totala premievolymen uppgick under perioden januari till mars till 21 322 (22 167) miljoner kronor. Av den totala volymen står Folksam Liv med dotterföretag för 17 869 (18 902) miljoner kronor och Folksam Sak med dotterföretag för 3 454 (3 265) miljoner kronor.

Inom sakförsäkringsverksamheten har samtliga försäkringsgrenar underliggande tillväxt.

De förändringar vi har genomfört i den traditionella livförsäkringen, med olika återbäringsräntor för nytt och gammal kapital, fortsätter att ge effekt i form av att engångspremierna minskar och de månatliga inbetalningarna ökar.

Därmed säkerställer vi att kunderna får en fortsatt långsiktigt tryggt pensionssparande.

De stora utvecklingsinsatserna, som förbättring av IT-systemen och ökning av vår digitala närvaro för kundkommunikation, fortsätter för att Folksam ska bli ett än mer modernt företag. Men de driver också kostnader, som vi för närvarande håller noga uppsikt på. Vi ska hålla en investeringstakt på en miljard kronor per år och samtidigt prioritera för att säkerställa att de projekt vi har i gång levererar avsedd nytta.

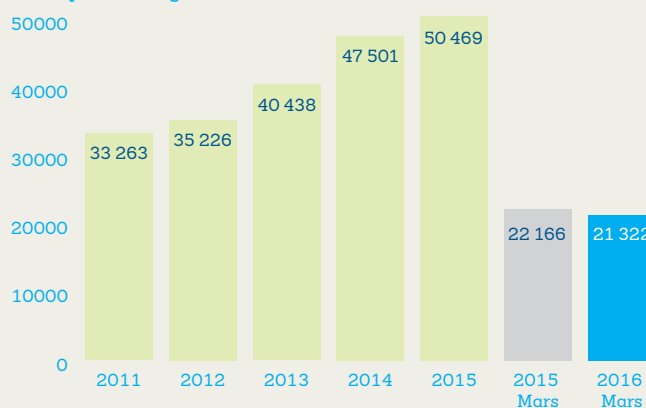
Totalavkastningen för perioden januari till mars 2016 uppgick för Folksam Liv till 0,0 (6,0) procent och till -0,2 (6,7) procent för KPA Pensionsförsäkring.

Sett över de fem senaste åren 2011-2015 uppgick totalavkastningen för Folksam Liv till 7,3 procent och för KPA Pensionsförsäkring till 7,5 procent.

Som en följd av Folksams utveckling har antalet heltidstjänster ökat under de senaste åren, men ökningen har nu stagnerat på drygt 3 700.

Folksams index för kundnöjdhet (FKI) uppgick efter första kvartalets utgång till 77 (79) procent nöjda kunder, vilket kan jämföras med målet om 78 procent för helåret.

Total premievolym, Mkr

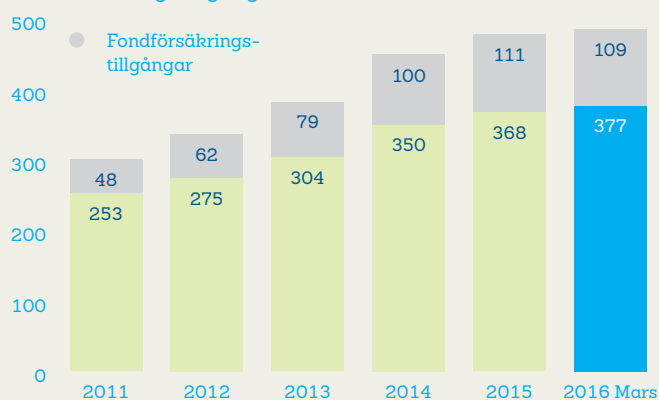
Förvaltad kapital och fondförsäkrings-tillgångar

Per den 31 mars 2016 förvaltade Folksam 376 984 (381 936) miljoner kronor. Nedgången i avkastningen är påtaglig till följd av det låga ränteläget och inte minst de senaste månadernas oro på aktiemarknaderna.

Vad gäller tillgångsslagen i kapitalportföljen fortsätter satsningen inom fastigheter, samtidigt som vi har uppdaterat strategin för Folksams specialplaceringar (f.d. alternativa investeringar).

Fondförsäkringstillgångarna minskade under det fjärde kvartalet. Per den 31 mars 2016 uppgick de till 109 471 (114 639) miljoner kronor.

Folksams förvaltade kapital och fondförsäkringstillgångar, Mdr kr

Folksams förvaltade kapital, mars 2016

Folksam Sak (koncernen)

Folksam Sak (koncernen)	Jan-Mar 2016	Jan-Mar 2015	2015	2014
Premieintäkt, mkr	3 174	2 999	12 225	11 630
Försäkringstekniskt resultat, mkr	-40	-229	362	-59
Resultat före skatt, mkr	-41	1 236	817	2 466
Totalkostnads%	103	110	96	100
varav skadekostnad %	85	94	77	81
varav driftskostnad %	18	16	19	19
Konsolideringsgrad %	130	140	133	132
Konsolideringsgrad %, moderföretaget	144	161	149	153
Totalavkastning %	0,3	4,2	2,2	8,6

Premieökningen på sakförsäkringssidan beror i huvudsak på ett starkt erbjudande och ökad försäkringsvilja hos kunderna, samtidigt som utvecklingen mot försäkringar med mer innehåll fortsätter. Efterfrågan är stabil inom samtliga försäkringsgrenar med högst tillväxt inom sjuk- och olycksfall. Annullationsgraden förblir också på en stabil nivå.

Både antalet individuella och kollektiva kunder ökar. Premieintäkterna för perioden uppgick i sakförsäkringskoncernen till 3 174 (2 999) miljoner kronor, vilket är sex procent högre jämfört med motsvarande period 2015. Totalkostnadsprocenten i koncernen uppgick till 103 (110). Det är en förbättring med sju procentenheter jämfört med första kvartalet 2015. Förbättringen i skadekostnadsprocent från 94 till 85 beror främst på lägre avsättningar för skadelivräntor på grund av ränteförändringar samt ett större positivt avvecklingsresultat jämfört med föregående år. Driftskostnadsprocenten ökar med två procentenheter till 18 i huvudsak till följd av att en mindre del av utvecklingskostnaderna aktiveras under 2016.

Folksam Sak-koncernens försäkringstekniska resultat förbättrades till -40 (-229) miljoner kronor. Det är alltså en effekt av högre premieintäkter och ett förbättrat skadeutfall. Däremot minskade resultatet före skatt till -41 (1 236) miljoner kronor, vilket beror på den fortsatt lägre kapitalavkastningen.

Konsolideringsgraden stärktes jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 130 (140) procent i koncernen och 144 (161) procent i moderbolaget. Totalavkastningen uppgick till 0,3 (4,2) procent.

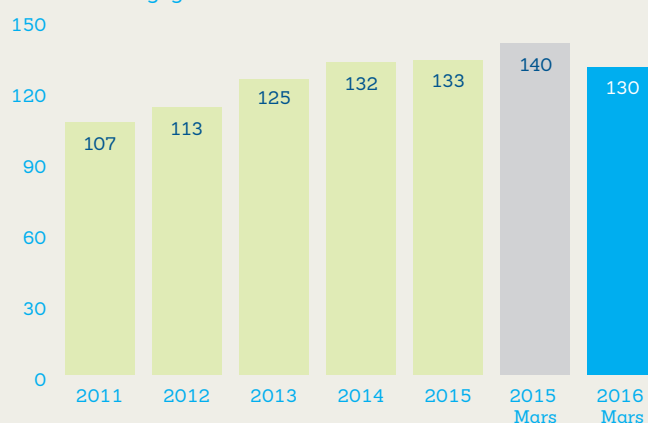
Hänt inom sakförsäkring

- Folksam inledde ett nytt samarbete genom ett tvåårigt avtal med Distriktsveterinärerna. Syftet är att råda bot på de ökade kostnaderna inom djursjukvården och öka pristransparensten så att våra kunder kan göra aktiva val utifrån sin egen situation och plånbok. För kunderna innebär avtalet att de ska få ta del av en riktpislista för

ett antal diagnoser och att om de väljer Distriktsveterinärerna som vårdgivare så sänks deras grundsjälvrisk med 300 kronor.

- I januari 2016 offentliggjorde Konsumenternas Försäkringsbyrå sin jämförelse av barnförsäkringar där Folksamns individuella barnförsäkring tog förstaplatsen. Resultatet följer av att Folksam vid årsskiftet lanserade en mer omfattande barnförsäkring med högre ersättningsnivåer jämfört med tidigare. På samma sätt tog Folksamns grupp barnförsäkring förstaplatsen bland grupp försäkringarna. Från och med 2016 erbjuder vi kunderna även en ny, förbättrad Bilförsäkring Stor som hamnade på delad andra plats i Konsumenternas Försäkringsbyrås jämförelse.
- I början av februari 2016 förlängde Folksam och Svenska Golfbundet sitt samarbete i ett nytt treårigt avtal. Avtalet omfattar fortsatt medlemsförsäkring, samarbete kring försäkring av golfanläggningar samt en satsning på golf för funktionshindrade.

Konsolideringsgrad %

Folksam Liv (moderföretaget)

Folksam Liv (moderföretaget)	Jan-Mar 2016	Jan-Mar 2015	2015	2014
Premieinkomst, mkr	2 837	4 514	13 479	13 438
Solvensgrad %	156	159	162	155
Förvalt kapital	164 290	168 980	164 489	156 156
Kollektiv konsolidering ¹ tjänstepensionsverksamhet, %	115	-	119	-
Kollektiv konsolidering ¹ övrig livförsäkringsverksamhet, %	115	-	118	-
Totalavkastning %	0,0	6,0	3,7	12,0

¹ Den kollektiva konsolideringen beräknades fram till och med 2015-11-30 uppdelat på verksamhetsgrenarna Liv1 och Liv2. Därefter slogs all tjänstepensionsverksamhet samman och verksamhetsgrenarna "tjänstepensionsverksamhet" och "övrig livförsäkringsverksamhet" bildades.

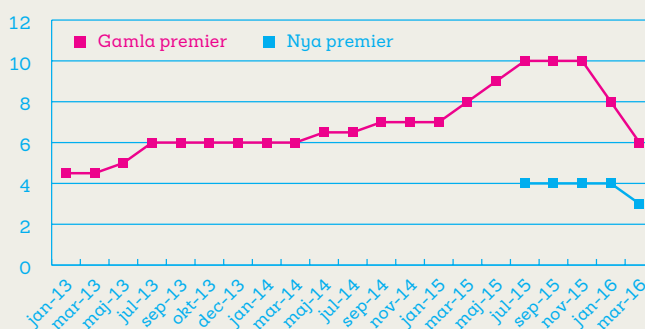
De förändringar vi genomförde i den traditionella livförsäkringen under 2015 för att värna en god och långsiktig trygg avkastning för kunderna fortsätter att ge effekt. Traditionellt privat pensionssparande minskar under perioden med omkring 1,6 miljarder kronor. Premieutvecklingen är också svagt negativ inom individuellt tjänstepensionssparande. Driftkostnaderna minskar totalt sett till följd av lägre anskaffningskostnader, även om de pågående utvecklingsprojekten, såsom regelanpassning, effektivisering av IT-system och andra processer, driver kostnader. Solvensgraden var (159) procent per den sista mars 2016. Den kollektiva konsolideringsgraden för gren tjänstepension uppgick till 115 procent den sista mars, och till 115 procent för övrig livförsäkringsverksamhet.

Premieinkomsten för Folksam Liv uppgick till 2 837 (4 514) miljoner kronor, vilket är en nedgång enligt plan. Totalavkastningen för perioden uppgick till 0,0 (6,0) procent. Det är aktietillgångarna i kapitalportföljen som utvecklats negativt under perioden.

Hänt inom livförsäkring

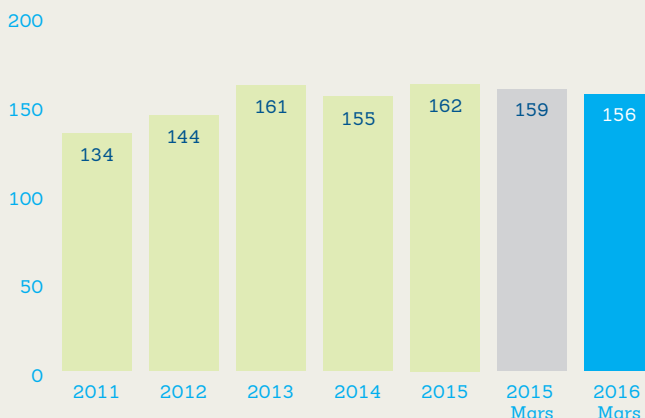
- Efter de mer omfattande ändringarna i den traditionella livförsäkringen, där vi idag bland annat har olika återbäringsräntor för gammalt och nytt kapital, sänkte vi från och med den första februari 2016 återbäringsräntorna från 8,0 till 6,0 procent på "gammalt kapital" och från 4,0 till 3,0 procent på "nytt kapital".
- I april meddelade Folksam att man ska införa krav på branschlicens för försäkringsförmedlare för att få förmedla Folksams erbjudande. Nya förmedlare ska uppvisa giltig licens från Insuresec från och med 1 september 2016. De förmedlare som Folksam redan samarbetar med ska uppvisa giltig licens före 31 december 2016. I nästa steg ska Folksam se över certifieringen för egna rådgivare och medarbetare som jobbar kundnära.
- I april meddelade Folksam att man tar bort up ersättningen som ett steg mot kommande regleringar. Förändringen träder i kraft i och med det nya ersättningsavtalet som börjar gälla från och med den 1 september 2016.

Återbäringsränta

2015 delade Folksam Liv upp återbäringsräntan i "gammalt" respektive "nytt kapital". Beroende på bestånd är brytpunkten den första juni 2015 (Liv2) eller den första juli 2015 (Liv1). Diagrammet visar brytpunkten för Liv1. 2015-11-30 slogs all tjänstepensionsverksamhet samman och verksamhetsgrenarna "tjänstepensionsverksamhet" och "övrig livförsäkringsverksamhet" bildades. Återbäringsräntan har varit densamma för dessa verksamhetsgrenar sedan uppdelningen.

Solvensgrad %

KPA Pension

KPA Pensionsförsäkring AB	Jan-Mar 2016	Jan-Mar 2015	2015	2014
Premieinkomst, mkr	9 094	8 693	11 726	10 172
Solvensgrad %	157	172	164	166
Förvalt kapital	140 681	138 666	132 283	122 713
Totalavkastning %	-0,2	6,7	3,3	13,3
Avkastningsränta %	0,0	7,0	3,7	13,4

Premieinkomsten för KPA Pension uppgick till 9 094 (8 693) miljoner kronor, vilket är en ökning med nästan 5 procent. Premier för 2015 års val förmedlades till KPA Pension i slutet av mars 2016. KPA Pension fortsätter att öka på kryssvalsmarknaden och fick närmare 100 000 nya pensions sparare under kvartalet, framför allt inom avtalsområdet KAP-KL.

KPA Pensions solvensgrad var 157 (172) procent per den sista mars. Totalavkastningen uppgick till -0,2 (6,7) procent för perioden och avkastningsräntan uppgick till 0,0 (7,0) procent.

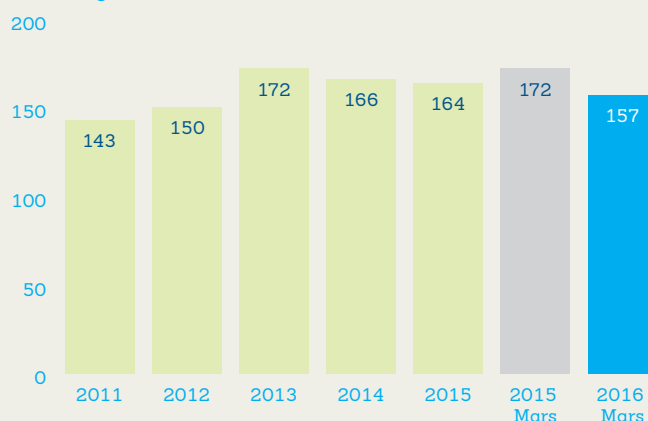
Utflyttat kapital under årets första kvartal har nästan halverats jämfört med motsvarande period 2015 och uppgår till 225 miljoner kronor. Bolagets totala nettokassaflöde är fortsatt starkt positivt. Effektiviserings- och moderniseringsarbetet fortsätter för KPA Pension, precis som för övriga bolag inom Folksam, med kostnader för ett antal strategiska IT-satsningar.

Hänt inom KPA Pension

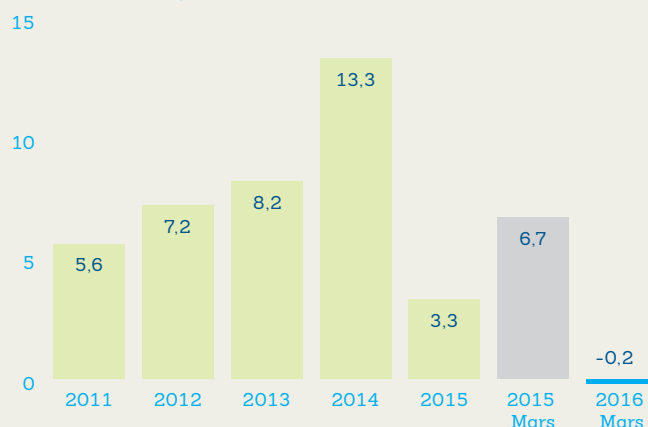
- KPA Pension anpassade den garanterade räntenivån för premiebestämd traditionell försäkring till rådande ränteläge genom en sänkning från 1,5 procent till 0,75 procent från och med den 1 januari 2016. Premier inbetalda före den 1 januari påverkas inte.
- KPA Pension vann under kvartalet ett antal upphandlingar av pensionsadministration. Till de större hörde Region Skåne som förnyar sitt avtal med KPA Pension från den första juni 2016 och till den 31 maj 2019 med möjlighet till förlängning i upp till tre år.
- Efter flera år av god avkastning meddelade KPA Pension att många kommuner får ta del av det överskott som KPA Pensionsförsäkring byggt upp. Totalt delar ett 150-tal kommuner och kommunala företag som har tecknat för månsbestämda pensionsförsäkringar med överskottsfond på uppemot 600 miljoner kronor. Överskottet kan användas till pensionsändamål, såsom betalning av kommande och löpande försäkringspremier för försäkringsavtal hos KPA Pensionsförsäkring eller för försäkringslösningar av den intjänade pensionsrätten per 1997-12-31. Pengarna kan även ligga kvar i överskottsfonden för att användas till kommande premier för till exempel indexeringar. Medlen i överskottsfonden förräntas med KPA Pensions avkastningsränta och är inte garanterade.

- I början av april blev KPA Pension för femte året i rad det mest hållbara varumärket i pensions- och hela finansbranschen. Det visar Sustainable Brand Index undersökning om hållbara varumärken i Sverige. I mars fick KPA Pension även Söderberg & Partners utmärkelse "Årets livbolag" för 2015.

Solvensgrad %

Totalavkastning %

Det här är Folksam

Varje gång vi möter en kund, möter vi en ägare. Och vi har många ägare. Vi försäkrar nästan varannan svensk och har hand om pensionen för mer än två miljoner människor. Det betyder att Folksam idag är ett av Sveriges 30 största företag.

Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar och spara till pensionen. Vårt jobb är att ge trygghet i livets alla skeden. Att vi är kundägda skapar trovärdighet, långsiktighet, medför ansvar och ger kundnytta.

Fyra varumärken, två koncerner och tio försäkringsbolag

Folksam omfattar de två moderföretagen Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) och Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med dotterföretag. Två av försäkringsverksamheternas dotterföretag i Folksam Liv är delägda. Det är Folksam LO Pension, som vi äger till 51 procent, och KPA Pension, som Folksam äger till 60 procent. I Folksam Sak är dotterföretaget Folksam Skadeförsäkring delägt till 75 procent. Dotterföretaget Förenade Liv är helägt.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vår affärsidé

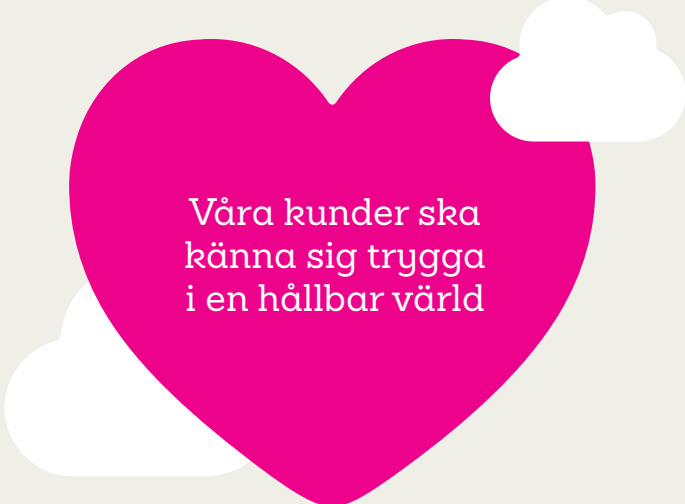
Vi är kundernas företag som erbjuder försäkringar och pensionssparande som skapar trygghet och gillas av många.

Vårt övergripande mål

Vi ska ha försäkrings- och pensionssparandebranschens mest nöjda kunder.

Läs mer på www.folksam.se

Våra kunder ska
känna sig trygga
i en hållbar värld

För ytterligare information, vänligen kontakta:

- Pia Marions, CFO Folksam, 070-831 55 64
- Juha Hartomaa, ansvarig investerarrelationer Folksam, 070-831 65 26.